

© LUC VAN DIJCK

EEN CORRECT RANTSOEN VOOR BELGISCH WITBLAUW

Op heel wat vleesveebedrijven verdient de voeding meer aandacht. Sinds kort bestaat er een gebruiksvriendelijk instrument om een rantsoenberekening uit te voeren voor dieren van het Belgisch witblauw ras. Zo kan de vleesveehouder een evenwichtig rantsoen samenstellen in functie van de behoeften van de dieren. – *Luc Van Dijck*

Rantsoenberekening heeft als doel een rantsoen samen te stellen in functie van de behoeften van de dieren. In tegenstelling tot de andere veeteeltsectoren is rantsoenberekening nog niet algemeen ingeburgerd in de vleesveesector. Een van de actiepunten van de dialoogdagen in de vleesveehouderij was dan ook de ontwikkeling van een rantsoenberekeningsprogramma, een samenwerking van de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO), het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en het Praktijkcentrum Rundvee. De auteurs van deze tool en bijbehorende handleiding zijn *Laurence Hubrecht* en *Walter Willems* van het Departement Landbouw en Visserij, ADLO en Leo Fiems van ILVO-Dier.

“Een goed rantsoen is belangrijk voor een optimale productie, een goede diergezondheid en vruchtbaarheid van de veestapel”, zegt *Laurence Hubrecht*. “Wat telt in een vleesveebedrijf is een maximale vleesaanzet en een zo goed mogelijke vleeskwiteit.

Dat kunnen we maar bereiken als er voldoende kalveren geboren worden en als de dieren in een goede gezondheid verkeren. Voeding speelt hierbij een centrale rol. Bijvoorbeeld, als het rantsoen te weinig structuur aanbrengt, dan kan pensverzuring bij het dier optreden en komt de gezondheid in het gedrang (zie ook

.....
“Een goed rantsoen is belangrijk voor een optimale productie, een goede diergezondheid en vruchtbaarheid.”
.....

Management&Techniek 1 van 13 januari). Vaarzen die in slechte conditie verkeren, zullen moeilijk bronst vertonen en later

drachtig worden. Stieren vragen voldoende hoogenergetische voedermiddelen om een dagelijkse groei van meer dan 1,1 kg te halen. Dieren voeren volgens de behoeften voorkomt ook verliezen van nutriënten in het milieu. Bij een tekort aan energie of een overmaat aan eiwit in de pens, worden de stikstofhoudende bestanddelen via de bloedbaan naar de lever gevoerd, waar een omzetting naar ureum plaatsvindt. De ureum wordt vervolgens met de urine uitgescheiden in het milieu. Dit kan leiden tot een hoger nitraatresidu in de bodem.”

Voederbehoefthenormen

De voederbehoefthenormen van een dier hangen af van verschillende factoren, zoals het gewicht, de ouderdom, de melkproductie, de groei, de dracht, ... De behoeften voor jongvee, de eien en stieren verschillen sterk. De voederbehoefthenormen in dit berekeningsprogramma gelden voor dieren van het Belgisch witblauw ras. Dit ras heeft

door het dikbilgen een hoger slachtrendement, een hoger aandeel vlees en een lager aandeel vet in het karkas. Dit heeft voor gevolg dat de eiwit- en energiebehoeften hoger zijn dan bij de andere vleesveerassen.

Het rantsoenberekenningsprogramma is heel slim opgebouwd. De voederbehoefte-normen verschijnen automatisch na opgave van de diersoort: vrouwelijk jongvee, zoogkoeien of stieren. De behoefte aan energie en structuur worden per dier en per dag uitgedrukt, de behoefte aan eiwit en mineralen in gram per dier en per dag. De tweede stap is de selectie van de voedermiddelen. Per voedermiddel verschijnen diverse parameters die de voederwaarde en -samenstelling weer-geven. Analyses van eigen gewonnen

..... Spelen met het rantsoen ... tot het 'klopt'.

voeders zoals kuilmajs, voordroog, ... kunnen hier ingegeven worden. De derde stap is het ingeven van de precieze hoeveelheden die je van de verschillende voedermiddelen verstrekt of wil verstrekken. De hoeveelheden worden in kg verse stof en per dier uitgedrukt.

Daarna start de berekening. Je ziet onmiddellijk het resultaat. De voornaamste parameters van het rantsoen worden automatisch berekend na het invullen van bovenstaande gegevens. Het programma berekent hoeveel kg droge stof van het rantsoen verstrekt moet worden om de behoeften voor energie (VEM of VEV) en eiwit (DVE) en de behoeften aan mineralen te dekken. In de loop van dit jaar zal het programma nog verder uitgebreid worden. Dan wordt het mogelijk de kostprijs van het rantsoen en de krachtvoeder-waardeprijs van de voedermid-delen te berekenen. Die tool zal een vergelijking van de kostprijs van voedermiddelen mogelijk maken.

Er is een brede waaier van voedermiddelen op de markt. De veehouder moet kijken naar de voederwaarde en/of de samenstelling. Met dit rantsoenberekenningsprogram-ma kan hij nagaan of zijn

rantsoen in overeenstemming is met de voederbehoefte van de dieren. Dit gebruiksvriendelijk programma voor de verschillende diercategorieën is een handig hulpmiddel voor de vleesveehouder om een optimaal rantsoen samen te stellen.

Alles over voeding van witblauw

De brochure 'Voeding van runderen van het Belgisch witblauwe ras' (brochure nummer 57) gaat uitgebreid in op de werking van het spijsverteringsstelsel van het rund, de voeding van de verschillende diercatego-riën van het Belgisch witblauw ras en de voedermiddelen. Zij bevat de meeste

formules, normen en richtlijnen die in het rantsoenberekenningsprogramma zijn verwerkt.

Deze brochure is gratis te verkrijgen bij de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, tel. 02 552 79 01, e-mail: carine.vaneeckhoudt@lv.vlaanderen.be.

Het rantsoenberekenningsprogramma kan je downloaden via <http://lv.vlaanderen.be> > Landbouw en Visserij > Documentatie > Publicaties > Dier > Berekeningsprogram-ma's rantsoen en rentabiliteit, of recht-streeks via <http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=2523>. ■

Wat telt in een vleesveebedrijf is een maximale vleesaanzet en een zo goed mogelijke vleeskwiteit.

PAS OP!

Via het vak 'opmerkingen' zie je meteen wat er schort aan het ingegeven rantsoen. De lijst van de mogelijke opmerkingen met betrekking tot het rantsoen geeft je nog het beste beeld van alle mogelijkheden. Hieronder geven we een overzicht:

- Pas op! Rantsoen dekt energiebehoefte van dier niet.
- Pas op! Rantsoen dekt eiwitbehoefte van dier niet.
- Pas op! OEB-tekort: remming van de penswerking. Er is een OEB-overmaat (stikstofuitscheiding in milieu); bespa-ring op eiwit mogelijk!
- Pas op! Structuurtekort: gevaar voor pensverzuuring.
- Pas op! Laag DS-gehalte: kans op lagere opneembaarheid rantsoen.
- Ruw eiwitgehalte is laag: enkel pro-bleem bij een groot OEB-tekort!
- Rantsoen dekt behoefte aan Ca niet: er is een tekort van ... g per dier.
- Rantsoen dekt behoefte aan P niet: er is een tekort van ... g per dier.
- Slechte Ca/P-verhouding: overmaat aan P: kans op vorming van nier- en blaas-stenen.

Met deze opmerkingen voor ogen, moet je corrigeren en kan je experimenteren. Je kan nu andere voedermiddelen kiezen of toevoegen of de hoeveelheden aanpassen. Het programma reageert onmiddellijk op de ingegeven producten en hoeveelheden. Zo kan je aanpassingen blijven doorvoeren... tot het rantsoen klopt en er geen opmerkingen meer gegeven worden.

Bron: Rantsoenberekenningsprogramma voor dieren van het Belgisch witblauw ras